

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG om redovisning av stora företags och koncerners icke-finansiella information och mångfaldspolitik"

COM(2013) 207 final – 2013/0110 (COD)

(2013/C 327/10)

Föredragande: **Evelyne PICHENOT**

Rådet och Europaparlamentet beslutade den 2 respektive den 21 maj 2013 att i enlighet med artikel 50.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG om redovisning av stora företags och koncerners icke-finansiella information och mångfaldspolitik"

COM(2013) 207 final – 2013/0110 (COD).

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 27 juni 2013.

Vid sin 491:a plenarsession den 10–11 juli 2013 (sammanträdet den 11 juli 2013) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 95 röster för, 31 röster emot och 4 nedlagda röster.

1. Sammanfattning

1.1 Europeiska ekonomiska och sociala kommittén välkomnar kommissionens förslag till ändringar av redovisningsdirektiven när det gäller såväl redovisning av icke-finansiell information som frågan om mångfald i ledningsorgan. Dessa begränsade ändringar kommer att bidra till att förbättra ramen för hur företagen i EU styrs ⁽¹⁾.

1.2 Kommittén vill rekommendera Europaparlamentet och rådet att ta hänsyn till den jämvikt som uppnås genom dessa ändringar, som ökar insynen när det gäller miljömässiga och sociala samt samhälls- och styrningsrelaterade aspekter. Kommissionens förslag innebär en flexibel och adekvat uppsättning bestämmelser för att förbättra kommunikationen till aktieägare, investerare, arbetstagare och andra berörda aktörer. Förslaget berör endast stora företag, eftersom man vill undvika att belasta mindre företag med ytterligare krav.

2. Rekommendationer

2.1 **Den balanserade samordningen av nedanstående faktorer** gör det möjligt att tillhandahålla aktieägarna icke-finansiell information vid bolagsstämmor och håller storföretagens berörda aktörer informerade. Bestämmelseuppsättningen uppfyller de uppställda målen om insyn och enhetlighet.

— Viktig icke-finansiell information ska ingå i den årliga förvaltningsberättelsen.

— Informationen ska främst avse miljörelaterade, sociala och personalrelaterade frågor, respekt för mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption.

— Informationen ska även inbegripa en beskrivning av företagets politik i dessa frågor, av resultatet av denna politik samt av risker förenade med dessa frågor och hur företaget hanterar dessa risker.

— Bestämmelserna gäller alla aktiebolag som omfattas av de nuvarande redovisningsdirektivens tillämpningsområde.

— Ett tröskelvärde för tillämpningen innebär att redovisningsskyldigheten endast gäller de företag som i genomsnitt har över 500 anställda och som antingen har en balansomsättning på över 20 miljoner euro eller en nettoomsättning på över 40 miljoner euro, vilket utesluter små och medelstora företag.

— Företagen får stödja sig på nationella, EU-baserade eller internationella ramar för att fastställa principer och/eller indikatorer samt riktlinjer för redovisning.

— Information som är relevant för företaget ska prioriteras.

— "Följ-eller-förklara"-metoden innebär att rapporteringen är obligatorisk men ger företagen viss flexibilitet om avsaknaden av information enligt deras åsikt kan motiveras.

— Tack vare bestämmelsernas flexibilitet ökar inte den administrativa bördan, i synnerhet som det finns möjlighet att även i fortsättningen utarbeta en separat rapport som uppfyller samma krav och som ingår som en del i förvaltningsberättelsen.

⁽¹⁾ EUT C 24, 28.1.2012, s. 91.

2.2 Mot bakgrund av denna balans anser kommittén att förslaget till direktiv om ändring av redovisningsdirektiven antas vid **en lämplig tidpunkt**:

- Det civila samhället uppmärksammar nu i allt högre grad företagens samhällseffekter, staten och näringslivet avkrävs ökad insyn, och hållbara och ansvarsfulla investeringar håller på att utvecklas ⁽²⁾.
- Medlemsstaternas lagstiftningar och rekommendationer på det icke-finansiella området skiljer sig fortfarande åt men skillnaderna försvinner alltmer; under det senaste årtiondet har internationella referenssystem som OECD:s och ILO:s reviderats och standarden ISO 2600 har införts, och instrument för redovisning av icke-finansiell information håller på att finslipas, t.ex. instrumenten hos det globala redovisningsinitiativet, *European Federation of Financial Analysis Societies*, kreditvärderingsinstitut och organ för samhällsanalys samt sektorspecifika referenssystem.
- Erfarenheterna av kriserna – på det finansiella, ekonomiska, sociala och ekologiska området – ökar behovet av insyn ⁽³⁾, såväl på europeisk som på internationell nivå, när det gäller investeringar, beskattning och korruptionsbekämpning, särskilt inom utvinningsindustrin.
- Olika verktyg håller på att tas fram för att mäta produktionsverksamhetens miljöeffekter, t.ex. livscykelanalys av olika produkter, ekologiskt fotavtryck och kostnadsberäkningar av negativa externa effekter.
- Vissa företag tar hänsyn till medvetna konsumenters önskemål och erbjuder varor och tjänster som är mer hållbara, t.ex. genom att undvika produkter med "planerad föräldring" och genom att främja rättvis handel.

2.3 Kommittén ser positivt på att dessa ändringar av redovisningsdirektiven öppnar upp för nya **utsikter** i och med att de

- strävar efter att inbegripa miljömässiga, sociala och styresrelaterade faktorer i företagets strategier och kommunikation,
- lyfter fram bolagsstämornas roll och principerna om ansvarsfulla investeringar,
- ger garantier och flexibilitet som gör det möjligt för alla företag som betraktar företagets sociala ansvar som en form av utveckling på mikroekonomisk nivå att medverka i denna strategi för förbättring,
- inför en ny presentations- och beslutsform i företagets strategi som främjar långsiktighet och stärker kontakterna mellan dotterbolag och huvudkontor.

⁽²⁾ EUT C 21, 21.1.2011, s. 33.

⁽³⁾ EESK:s yttrande om "Europeisk bolagsrätt och företagsstyrning" (ännu ej offentliggjort i EUT).

2.4 Kommittén vill fästa **Europaparlamentets och rådets uppmärksamhet på följande rekommendationer**:

- Företagen bör redogöra för sitt agerandes positiva eller negativa konsekvenser för samhället.
- Företagen bör i sina rapporter nämna om de har arbetstagarrepresentanter i styrelsen.
- De personalföreträdande organen bör informeras och konsulteras när förvaltningsberättelsen utarbetas.
- Den kontroll som avser information om miljömässiga, sociala och företagsstyrningsrelaterade frågor i rapporteringen bör utföras av personer med kompetens på dessa områden, särskilt när det gäller sociala och miljömässiga aspekter.
- De uppdragsgivande företagen bör informera om sina förbindelser med leverantörs- eller förädlingskedjan, särskilt i fråga om arbetsrätt och mänskliga rättigheter.
- De företag som inte omfattas av direktivet bör frivilligt tillämpa denna öppenhet för insyn i syfte att förbättra sitt sätt att bedriva verksamhet.
- Värdet av redovisningen av icke-finansiell information bör lyftas fram i medlemsstaternas nationella strategier för företagens sociala ansvar.
- Vid införlivandet av direktivet bör de medlemsstater som anser det lämpligt sänka kraven så att ett betydande antal nationella företag kan inbegripas.
- Kommissionen bör uppmanas att inleda eller underlätta en process som medger ett "fleraktörsperspektiv" ⁽⁴⁾ i syfte att bättre definiera riktlinjer och referensstandarder som kan göra det lättare att göra jämförelser och på längre sikt uppnå en harmonisering.
- I sina egna insatser för att främja och informera om företagets sociala ansvar i enlighet med meddelandet från oktober 2011 bör kommissionen rekommendera de berörda företagen att använda sig av de internationella referenssystem för vägledning om redovisning av icke-finansiell information som bäst motsvarar dess nya definition av företagets sociala ansvar.

2.5 Kommittén stöder den föreslagna ändringen av det fjärde direktivet som avser skyldigheten att redovisa **företagens mångfaldspolitik i ledningsorganen**.

2.6 Styrelserna och tillsynsorganen inte är de enda som berörs, och det vore lämpligt att låta mångfaldspolitiken omfatta även styrelsekommittéer och i synnerhet revisionskommittéer.

⁽⁴⁾ EUT C 161, 6.6.2013, s. 35.

2.7 Kommittén vill erinra om att målen avseende kvinnornas plats i styrelserna inte har uppnåtts i merparten av medlemsstaterna ⁽⁵⁾.

2.8 Bland mångfaldskriterierna bör man inbegripa medverkan av styrelseledamöter som kommer från arbetstagsidan, t.ex. europeiska företagsråd, och som deltar på uppdrag av fackföreningarna.

2.9 Slutligen rekommenderar kommittén kommissionen att komplettera denna översyn med en klausul om att ingen försämring får ske i förhållande till den gällande nationella lagstiftningen samt att inom fem år efter direktivets ikraftträdande göra en bedömning av konsekvenserna av dessa ändringar av redovisningsdirektiven för företagens redovisningspraxis beträffande icke-finansiell information.

3. Bakgrund

3.1 Detta förslag om ändring av redovisningsdirektiven innebär en förlängning av de insatser som gjorts sedan grönboken om företagens sociala ansvar från 2001 ⁽⁶⁾, vilken kompletterades av meddelandet från 2006 ⁽⁷⁾, och uppfyller de åtaganden som gjordes i handlingsplanen i meddelandet från 2011 ⁽⁸⁾. Denna ändring har blivit nödvändig till följd av resultaten av konsekvensbedömningen, som visar på bristande effektivitet när det gäller icke-finansiell information som offentliggörs av företagen, och detta stöds i hög grad av bidragen från offentliga samråd. Informationen är av ojämn kvalitet. Företagen är för övrigt inte tillräckligt många.

3.2 Planerna på att stärka företagens öppenhet på det sociala och miljömässiga området tillkännagavs i april 2011 i kommissionens meddelande om inremarknadsakten.

3.3 Redan i sitt yttrande om verktyg för att mäta och informera om företagens sociala ansvar ⁽⁹⁾ från 2005 tog kommittén upp det fjärde direktivet om årsbokslut, vilket innehåller en bestämmelse avseende icke-finansiell information som ger företagen möjlighet att offentliggöra viss information om verksamhetens sociala och miljömässiga aspekter. År 2012 stödde kommittén kommissionen i dess målsättning att öka mångfalden i styrelser och tillsynsorgan. I sitt yttrande från 2012 ⁽¹⁰⁾ om meddelandet om företagens sociala ansvar erinrade EESK om

att man förordade en obligatorisk rapportering av icke-finansiell information.

3.4 Storbritannien var den första medlemsstaten som införde en kod (den s.k. Cadbury-koden) ⁽¹¹⁾ det gäller företagsstyrning. Detta skedde redan 1992 och innebar att man introducerade "följ-eller-förklara"-metoden. Liknande arrangemang har införts i olika former i andra länder, bland annat i Tyskland och Danmark. Metodens flexibilitet gör det möjligt att på vissa känsliga områden utöva rätten till förbehåll avseende information som t.ex. korruptionsbekämpning, som för att vara effektiv kan kräva viss diskretion eller till och med sekretess.

3.5 Flera medlemsstater, bland annat Frankrike, Nederländerna, Storbritannien, Sverige och Spanien har under de senaste årtionden antagit lagstiftning som syftar till att etablera en nationell ram för rapportering i syfte att harmonisera den europeiska standarden.

3.6 Under det irländska ordförandeskapet slöts ett europeiskt avtal om ökad öppenhet inom utvinningsindustrin som innebar en ändring av redovisningsdirektivet. Därigenom föreskriver direktivet öppenhet (land för land och projekt för projekt) när det gäller alla finansiella flöden från de europeiska företagen inom utvinnings- och skogssektorn till de länder där de är verksamma.

3.7 I sin resolution från februari 2013 ⁽¹²⁾ erkände Europaparlamentet vikten av att företagen sprider social och miljörelaterad information för att fastställa hållbarhetsrisker och öka investerarnas och konsumenternas förtroende. Europaparlamentet har bett kommissionen att lägga fram ett förslag om företagens redovisning av icke-finansiella uppgifter.

3.8 I en period av kris när den europeiska opinionen efterlyser mer etik från företagets sida anses företagens sociala ansvar utgöra en faktor som kan bidra till EU:s handelspolitik och utvecklingspolitik och till genomförandet av Europa 2020-strategin. Den främjar den sociala dialogen och den civila dialogen (samhällsdialogen). Den bör även göra det möjligt att få ett bättre grepp om situationen i hela underleverantörskedjan. Tragedier som när komplexet Rana Plaza i Bangladesh rasade samman erinrar om nödvändigheten av att fästa uppmärksamheten på uppdragsgivarnas ansvar.

Bryssel den 11 juli 2013

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande

Henri MALOSSE

⁽⁵⁾ EUT C 133, 9.5.2013, s. 68–76.

⁽⁶⁾ COM(2001) 366 final.

⁽⁷⁾ COM(2006) 136 final och EUT C 286, 17.11.2005, s. 12.

⁽⁸⁾ COM(2011) 681 final och EUT C 229, 31.7.2012, s. 77.

⁽⁹⁾ EUT C 286 du 17.11.2005, s. 12.

⁽¹⁰⁾ EUT C 229 du 31.7.2012, s. 77.

⁽¹¹⁾ "The financial aspects of corporate governance" 1.12.1992.

⁽¹²⁾ Resolution 2012/2098 (INI), föredragande: Raffaele Baldassarre.

BILAGA

till yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Följande ändringsförslag, som fått mer än en fjärdedel av de avgivna rösterna, avslogs under debatten (artikel 54.3 i arbetsordningen):

Ersätt texten i yttrande CES3548-2013_00_00_TRA_AS med följande text:

1. Allmänna kommentarer

1.1 EESK anser att förslaget till direktiv är onödigt (framför allt när det gäller kravet att bolagen ska redovisa sin "mångfaldspolitik"). Kommittén anser nämligen inte att det behövs ytterligare EU-lagstiftning på detta område. **Förslaget har i stort sett inget väsentligt mervärde i förhållande till de nuvarande bestämmelserna. Kommittén befävar tvärtom att det kan leda till en ökning av den administrativa bördan.**

1.2 EESK uppfattar öppenhet som ett led i modern företagsledning. Europeiska företag har visat att de är tillräckligt öppna inom ramen för den nuvarande lagstiftningen. Det sociala ansvaret är en fråga som i Europa regleras i företagen, det ingår i företagens strategier och utövas på frivillig bas. De europeiska företagen har inte minskat sin öppenhet eller sitt ansvar, inte ens under krisen.

1.3 EESK noterar att vissa berörda parter och allmänheten känner ett behov av större öppenhet när det gäller bolagens politiska strategier och framför allt när det handlar om redovisning av social information och miljöinformation. Detta gäller i synnerhet bolag med verksamhet i länder utanför EU – t.ex. gruvbolag i Afrika (miljörisker och korruption), konfektionsbolag i Asien (sociala frågor och mänskliga rättigheter) m.m.

1.4 Förslagets enda potentiella mervärde är inriktningen på riskproblematiken: definitionen av riskerna, hanteringen av dem och skyldigheten att redovisa dem. Detta skulle kunna hjälpa bolagen att bättre hantera dessa risker och möjligheter och på så sätt ta ett större ansvar för effekterna av verksamheten på det icke-finansiella området. Även här gäller dock att det borde vara bolaget självt som beslutar om det vill göra detta eller inte.

2. Om icke-finansiell information

2.1 Kommittén är medveten om att ökad öppenhet rent generellt i hög grad bidrar till den inre marknads effektivitet. Om det blir lättare att jämföra information om hur företag fungerar kan detta påverka effektiviteten i investerares och aktieägares beslut.

2.2 EESK anser att den redovisning av icke-finansiell information som sker i dag och dess utsträckning uppvisar hög kvalitet och står i proportion till det mål som eftersträvas. Det nya redovisningskrav som föreslås skulle medföra en onödig börda, i strid med proportionalitetsprincipen. I förslaget bör man därför endast ställa krav på redovisning av information som verkligen är relevant och meningsfull, så att man inte ökar den administrativa bördan för bolagen i onödan. Förslaget skulle i detta fall också få största möjliga mervärde för användarna av denna information (investerare, aktieägare och arbetstagare).

2.3 EESK föredrar att bolagen endast redovisar icke-finansiell information på frivillig basis. Därför föreslår vi att artiklarna 1 och 2 i förslaget till direktiv ändras på lämpligt sätt.

2.4 Av förslaget framgår att små och medelstora företag inte ska ha en skyldighet att redovisa icke-finansiell information. Detta ligger i linje med EU:s långsiktiga mål att minska den administrativa bördan för företagen.

2.5 EESK anser att förslagets bestämmelser om redovisning av icke-finansiell information i förvaltningsberättelsen och om kontroll av en revisor är betungande och svårgripbara. Man kommer att behöva utarbeta en praktisk vägledning för detta. Enligt EU-lagstiftningen ska revisorn uttala sig om förenligheten mellan förvaltningsberättelse och årsbokslut. Enligt EU:s nuvarande bestämmelser måste förvaltningsberättelsen omfatta årsbokslut och revisionsberättelse samt eventuellt andra dokument. Kontrollen av icke-finansiell information kan dock vara mycket problematisk och kostsam. Man måste noggrant specificera kraven i förvaltningsberättelsen och ta hänsyn till att användarna av årsredovisningen inte får överbelastas med irrelevant information. EESK kommer att främja redovisning av icke-finansiell information i dokument som inte måste kontrolleras av revisor.

3. Om mångfald

3.1 EESK betraktar skyldigheten för bolagen att redovisa sin "mångfaldspolitik" som en onödig administrativ börda utan tungt vägande skäl och utan påvisbara positiva resultat. Kommittén betraktar varje slags tvång för privata aktörer att införa en "mångfaldspolitik", inklusive en skyldighet för bolag att redovisa sin "mångfaldspolitik" eller att motivera varför man inte har infört en sådan politik, som ett omotiverat övergrepp mot näringsfriheten och bolagsägarnas frihet att fatta beslut. Kommittén avvisar därför detta förslag bestämt. Beslutet att redovisa information bör helt och hållet överlätas åt bolagen själva på frivillig bas. Bolagen får sedan själva avgöra om detta innebär en konkurrensfördel eller inte. Kommittén ställer sig också avvisande till förslaget om att redovisa detaljer om "mångfaldspolitiken" och detta av flera skäl.

3.2 Man måste framför allt framhålla att ett bolags redovisning av sin mångfaldspolitik, som hänger samman med bolagsorganens sammansättning, inte påverkar vare sig bolagets förvaltning eller resultat, i motsats till vad som felaktigt påstås i motiveringsdelen. EESK anser att rätten att besluta om vem som ska leda bolaget, vilka kontrollmekanismer som ska användas för styrningen av det och vilket inflytande medlemmar av kontroll- och förvaltningsorgan ska ha i dessa processer, bör vila hos bolagets ägare eller aktieägare. Hur bolaget fungerar är framför allt ägarens/aktieägarens eget ansvar. Detta gäller även risken för förluster till följd av dåliga företagsbeslut. Artificiella ingrepp i kontroll- och förvaltningsorganens sammansättning kan bara störa sakernas nuvarande och fungerande tillstånd.

3.3 Kommissionen borde under inga omständigheter ingripa i bolagens beslutsfattande (t.ex. när det handlar om antalet styrelsemedlemmar, deras kvalifikationer, ålder och kön). Den analys som kommissionen lägger fram ger inte vid handen att det skulle finnas ett direkt samband mellan ålder, kön och andra aspekter å ena sidan och bolagets resultat å andra sidan, och även om så är fallet motiverar inte detta **auktoritära ingrepp i sammansättningen på bolagens lednings- eller tillsynsorgan.**

4. Sammanfattning

Med tanke på ovanstående argument kommer EESK att

- 1) prioritera att beslutet om redovisning av icke-finansiell information som nyligen har begärts i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen överläts till bolagen själva på frivillig bas eller att man på nationell nivå fastställer vilka informationskrav som ska gälla,
- 2) rekommendera att man i artikel 1 i förslaget till direktiv stryker punkt 2 om "mångfaldspolitik" eller att man, om detta krav inte visar sig vara genomförbart, överläter beslutet om att redovisa information om mångfaldspolitik och motivera varför ett bolag inte har infört en sådan politik, till bolagen själva på frivillig bas eller fastställer detta i inhemsk lagstiftning.

Omröstningsresultat

Röster för: 37
Röster emot: 96
Nedlagda röster: 2
